

Na osnovu člana 82 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na drugoj sednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2014. godini, dana 16. oktobra 2014. godine, donijela je

ZAKON

O OPŠTOJ BEZBJEDNOSTI PROIZVODA

(Objavljen u 'Sl. listu Crne Gore', br. 45 od 24. oktobra 2014)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se opšti zahtjev bezbjednosti, kriterijumi bezbjednosti koje moraju da ispunjavaju proizvodi koji se isporučuju na tržište, obaveze proizvođača i distributera i način informisanja i razmjene informacija o opasnim proizvodima i rizicima koje ti proizvodi predstavljaju za potrošače i druge krajnje korisnike.

Bezbedan proizvod

Član 2

(1) Bezbednim proizvodom, u smislu ovog zakona, smatra se svaki proizvod koji, pod predviđenim ili predvidljivim uslovima korišćenja, uključujući i vijek trajanja, puštanje u rad, instaliranje i zahtjeve u pogledu održavanja, ne predstavlja rizik ili predstavlja minimalan rizik, koji je primjeren upotrebi proizvoda i koji se smatra prihvatljivim u skladu sa visokim nivoom zaštite bezbjednosti i zdravlja potrošača i drugih krajnjih korisnika, uzimajući u obzir naročito:

1) svojstva proizvoda, uključujući njegov sastav, ambalažu, uputstvo za sklapanje, instaliranje i održavanje, kada je to primjenjivo;

2) uticaj na druge proizvode, kada je moguće predvidjeti njihovu zajedničku upotrebu;

3) označavanje proizvoda, upozorenja, uputstva za upotrebu i drugi podaci o proizvodu;

4) kategorije potrošača i drugih krajnjih korisnika koji su usljed korišćenja proizvoda najviše izložene riziku, posebno djeca i starija lica;

5) izgled neprehrambenog proizvoda, koji oblikom, bojom, mirisom, pakovanjem, etiketom ili veličinom ne smije da podsjeća na prehrambeni proizvod, radi sprječavanja mogućnosti da ga krajnji korisnici, a naročito djeca, ne razlikuju od prehrambenog proizvoda i koriste na način koji može predstavljati rizik po njihovo zdravlje i život.

(2) Mogućnost da se kod proizvoda postigne viši nivo bezbjednosti proizvoda ili dostupnost drugih proizvoda koji predstavljaju niži stepen rizika ne može biti osnov da se određeni proizvod smatra opasnim.

Primjena

Član 3

(1) Ovaj zakon primjenjuje se na proizvode za koje zahtjevi bezbjednosti nijesu uređeni posebnim propisima.

(2) Ako posebnim propisima iz stava 1 ovog člana zahtjevi bezbjednosti proizvoda nijesu u potpunosti uređeni, ovaj zakon primjenjuje se na te zahtjeve u pogledu rizika ili kategorije rizika koji nijesu uređeni tim propisima.

(3) Na obaveze proizvođača i distributera i obaveze informisanja i razmjene informacija koje nijesu u potpunosti uređene posebnim propisima primjenjuje se odredbe ovog zakona.

(4) Ovaj zakon ne primjenjuje se na korišćene proizvode koji se isporučuju na tržište kao antikviteti i na proizvode koji se prije korišćenja moraju popraviti ili prepraviti, pod uslovom da isporučilac proizvoda o tome pisanim putem obavijesti lice kome isporučuje proizvod.

Odgovornost za štetu

Član 4

Izvršavanje obaveza utvrđenih ovim zakonom ne isključuje odgovornost proizvođača za štetu nastalu od neispravnog proizvoda, u skladu sa propisima kojima je ta odgovornost utvrđena.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) proizvod je svaki neprehrambeni proizvod koji se u okviru vršenja djelatnosti čini dostupnim potrošačima i drugim krajnjim korisnicima, uključujući i proizvod u okviru pružanja usluga, uz naknadu ili bez naknade, koji je nov ili je korišten, popravljen ili prepravljen;
- 2) opasan proizvod je svaki proizvod koji nije bezbjedan;
- 3) proizvođač je:
 - privredno društvo, preduzetnik ili fizičko lice koje izrađuje ili prepravlja proizvod, kao i drugo lice koje se predstavlja kao lice koje izrađuje ili prepravlja proizvod stavljanjem na proizvod svog imena, robnog žiga ili neke druge prepoznatljive oznake;
 - zastupnik proizvođača sa sjedištem u Crnoj Gori, ako sjedište, odnosno prebivalište proizvođača nije u Crnoj Gori, odnosno uvoznik, ako sjedište, odnosno prebivalište zastupnika proizvođača nije u Crnoj Gori;
 - privredno društvo, preduzetnik ili fizičko lice koje je u okviru obavljanja svoje djelatnosti uključeno u lanac isporuke u mjeri u kojoj njegova aktivnost može uticati na bezbjednost proizvoda;
- 4) distributer je privredno društvo, preduzetnik ili fizičko lice koje je u okviru obavljanja djelatnosti uključeno u lanac isporuke čija aktivnost ne utiče na bezbjednost proizvoda;
- 5) drugi krajnji korisnik je lice koje proizvod upotrebljava u profesionalne svrhe;
- 6) ozbiljan rizik je svaki rizik za bezbjednost i zdravlje potrošača i drugog krajnjeg korisnika, bez obzira kada se njegovo dejstvo ispoljava, koji zahtijeva brzu intervenciju proizvođača, distributera i nadležnih organa;
- 7) isporuka na tržište je svaka isporuka proizvoda radi distribucije, potrošnje ili upotrebe na tržištu u okviru obavljanja privredne djelatnosti sa ili bez naknade;
- 8) stavljanje na tržište je prva isporuka proizvoda na tržište;
- 9) povlačenje proizvoda je mjera koja se preduzima radi sprječavanja da se proizvod u lancu isporuke isporuči na tržište;
- 10) opoziv proizvoda je mjera koja se preduzima radi povraćaja proizvoda koji je već isporučen potrošaču, odnosno drugom krajnjem korisniku;
- 11) sistem brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik je sistem razmjene informacija u Crnoj Gori o opasnim proizvodima u kome učestvuju organi nadzora na tržištu i carinski organ;
- 12) RAPEDŽ (Community Rapid Edžchange Information System) je sistem brze razmjene informacija u Evropskoj uniji o opasnim proizvodima, naročito o proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik.

II. OPŠTI ZAHTEJEV BEZBJEDNOSTI I KRITERIJUMI BEZBJEDNOSTI

Opšti zahtjev bezbjednosti

Član 6

Proizvođač, odnosno distributer je dužan da stavlja, odnosno isporučuje na tržište isključivo bezbjedne proizvode.

Usklađenost sa propisima i objavljenim standardima

Član 7

- (1) Pretpostavlja se da je proizvod bezbjedan ako ispunjava zahtjeve bezbjednosti i zdravstvene zahtjeve koji su uređeni posebnim propisima.
- (2) Pretpostavlja se da je proizvod bezbjedan u pogledu rizika ili vrste rizika koji su uređeni standardima, ako ispunjava zahtjeve standarda u Crnoj Gori koji se odnose na tu vrstu rizika (u daljem tekstu: MEST standardi), kojima su preuzeti evropski standardi i čija lista je objavljena u 'Službenom listu Crne Gore'.
- (3) Listu standarda iz stava 2 ovog člana donosi organ državne uprave nadležan za poslove standardizacije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Drugi kriterijumi bezbjednosti

Član 8

- (1) Ako ne postoje odgovarajući posebni propisi i standardi iz člana 7 ovog zakona, usklađenost proizvoda sa opštim zahtjevom bezbjednosti ocjenjuje se na osnovu:
 - 1) MEST standarda donesenih na osnovu odgovarajućih evropskih standarda koji se ne nalaze na listi standarda iz člana 7 stav 2 ovog zakona;
 - 2) drugih MEST standarda;
 - 3) preporuka Evropske komisije kojima se utvrđuju smjernice za ocjenu bezbjednosti proizvoda;
 - 4) pravila dobre prakse u vezi sa bezbjednošću proizvoda u odgovarajućoj oblasti;
 - 5) dostignutog nivoa razvijenosti tehnike i tehnologije;
 - 6) razumnih očekivanja potrošača i drugih krajnjih korisnika u pogledu bezbjednosti proizvoda.
- (2) Usklađenost proizvoda sa opštim zahtjevom bezbjednosti ocjenjuju proizvođač, odnosno distributer, vršenjem

procjene rizika u skladu sa ovim zakonom, kao i organi nadzora na tržištu u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

Zaštitna klauzula

Član 9

Ako organ nadzora na tržištu utvrdi da proizvod ne ispunjava opšti zahtjev bezbjednosti, iako ispunjava kriterijume bezbjednosti iz čl. 7 i 8 ovog zakona, preduzeće odgovarajuće mjere u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

III. OBAVEZE PROIZVOĐAČA I DISTRIBUTERA **Obaveze proizvođača**

Član 10

(1) Proizvođač je dužan da, u okviru obavljanja svoje djelatnosti, potrošačima i drugim krajnjim korisnicima pruža potrebne informacije i upozorenja neophodna za procjenu rizika pri upotrebi proizvoda za sve vrijeme predviđenog ili uobičajenog vijeka upotrebe proizvoda, ako ti rizici nijesu očigledni bez tih informacija i upozorenja.

(2) Proizvođač, u zavisnosti od svojstava proizvoda koje stavlja na tržište, preduzima mjere koje će mu omogućiti da:

- 1) blagovremeno izvrši analizu i procjenu rizika koje bi ti proizvodi mogli predstavljati;
- 2) upozori potrošače i druge krajnje korisnike o procijenjenim i utvrđenim rizicima;
- 3) povuče ili opozove proizvod radi izbjegavanja procijenjenih odnosno utvrđenih rizika.

(3) Mjerama iz stava 2 ovog člana smatraju se naročito:

- 1) ispitivanje uzoraka proizvoda na tržištu kada je to potrebno i obrada informacija;
- 2) stavljanje oznaka na proizvodu ili ambalaži o identitetu i drugim podacima o proizvođaču i proizvodu ili po potrebi grupi proizvoda kojima pripada;
- 3) postupanje po prigovorima i vođenje registra prigovora i
- 4) informisanje distributera o preduzetim mjerama iz tač. 1 do 3 ovog stava.

(4) Mjere iz stava 2 tač. 2 i 3 ovog člana preduzima proizvođač dobrovoljno ili na zahtjev organa nadzora na tržištu.

(5) Mjera opoziva proizvoda preduzima se kao krajnja mjera ako proizvođač, odnosno organ nadzora na tržištu procijeni da druge mjere nijesu dovoljne za otklanjanje, odnosno smanjenje rizika, a može se sprovesti i na osnovu pravila dobre prakse u odnosu na opoziv proizvoda.

(6) Pružanje informacija i upozorenja iz stava 1 ovog člana ne oslobađa proizvođača drugih obaveza utvrđenih zakonom.

Obaveze distributera

Član 11

(1) Distributer je dužan da, u okviru obavljanja svoje djelatnosti, obezbijedi isporučivanje na tržište isključivo bezbjednih proizvoda.

(2) Distributer ne smije da isporučuje proizvode za koje zna ili je, na osnovu informacija kojima raspolaže i svog profesionalnog iskustva, trebalo da zna da su opasni.

(3) Distributer je dužan da, u okviru obavljanja djelatnosti, učestvuje u praćenju bezbjednosti proizvoda koje isporučuje na tržište, naročito:

- 1) prosljeđivanjem informacija o rizicima učesnicima u lancu isporuke, potrošačima i drugim krajnjim korisnicima, kao i organu nadzora na tržištu;
- 2) čuvanjem i dostavljanjem dokumentacije potrebne za utvrđivanje porijekla proizvoda i identiteta proizvođača, na zahtjev državnih organa, odnosno korisnika u lancu isporuke;
- 3) saradnjom u sprovođenju mjera koje proizvođači i organ nadzora na tržištu preduzimaju u cilju sprječavanja rizika.

Zajedničke obaveze proizvođača i distributera

Član 12

(1) Proizvođači i distributeri dužni su da, bez odlaganja, u pisanoj formi, obavijeste organe nadzora na tržištu, ako:

- 1) znaju ili bi na osnovu raspoloživih informacija i svog profesionalnog iskustva trebali da znaju da je određeni proizvod koji su isporučili na tržište opasan ili
- 2) ocijene da određeni proizvod koji su isporučili na tržište predstavlja ozbiljan rizik.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) raspoložive informacije i podatke kojima se omogućava identifikacija proizvoda i njegovog porijekla (proizvođač,

naziv proizvoda, partija/serija proizvoda i slično);

2) detaljan opis rizika koji proizvod predstavlja i

3) opis mjera preduzetih u cilju sprječavanja rizika.

(3) Bliži sadržaj obavještenja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupci saradnje i podsticanje dobrovoljnih mjera

Član 13

(1) Organ nadzora na tržištu dužan je da podstiče saradnju proizvođača, odnosno distributera ukazivanjem na mogućnost dobrovoljnog preduzimanja mjera u skladu sa ovim zakonom, radi stvaranja pravila dobre prakse i isporučivanja na tržište isključivo bezbjednih proizvoda.

(2) Način saradnje sa proizvođačima, odnosno distributerima iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ nadzora na tržištu i objavljuje na svojoj internet stranici u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

IV. INFORMISANJE I RAZMJENA INFORMACIJA

Javnost podataka

Član 14

(1) Informacije o rizicima koje proizvodi mogu imati po zdravlje i bezbjednost potrošača i drugih krajnjih korisnika, kojima raspolaze nadležni organi nadzora na tržištu, su informacije od javnog interesa.

(2) Informacije iz stava 1 ovoga člana neće biti dostupne javnosti ukoliko se, u skladu sa posebnim propisom, smatraju poslovnom tajnom.

(3) Poslovnom tajnom ne smatraju se informacije vezane za bezbjedna svojstva proizvoda koje moraju biti dostupne javnosti radi zaštite bezbjednosti i zdravlja potrošača i drugih krajnjih korisnika.

(4) Čuvanje poslovne tajne iz stava 2 ovog člana ne utiče na razmjenu informacija između nadležnih organa u Crnoj Gori.

(5) Čuvanje poslovne tajne iz stava 2 ovoga člana ne utiče na razmjenu informacija između nadležnih organa Crne Gore i nadležnih tijela država članica Evropske unije, odnosno Evropske komisije.

(6) Nadležni organi iz st. 4 i 5 ovog člana dužni su da obezbijede čuvanje informacije označene kao poslovna tajna.

Razmjena informacija o opasnim proizvodima u Crnoj Gori

Član 15

Organi nadzora na tržištu i carinski organ dužni su da razmjenjuju informacije o opasnim proizvodima preko sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik kada:

1) organ nadzora na tržištu preduzme propisanu mjeru u vezi sa opasnim proizvodom;

2) proizvođač ili distributer preduzme dobrovoljnu mjeru u vezi sa opasnim proizvodom koji je isporučio na tržište i o tome obavijesti organ nadzora na tržištu u skladu sa članom 12 ovog zakona.

Razmjena informacija o opasnim proizvodima u Evropskoj uniji

Član 16

(1) Organ nadležan za objedinjavanje i razmjenu informacija dužan je da preko sistema RAPEDŽ obavijesti Evropsku komisiju o opasnim proizvodima koji su nađeni na tržištu Crne Gore, kao i o preduzetim mjerama organa tržišnog nadzora i dobrovoljnim mjerama privrednih subjekata, ako posljedice rizika koji predstavlja opasan proizvod isporučen na tržište može imati posljedica van teritorije Crne Gore.

(2) Ako organ iz stava 1 ovog člana smatra da posljedice rizika koji predstavlja opasan proizvod isporučen na tržište Crne Gore nema ili ne može imati posljedica van teritorije Crne Gore, obavijestiće Evropsku komisiju o preduzetim mjerama od interesa za druge države, naročito ako su preduzete radi sprječavanja, otklanjanja ili smanjenja novog rizika koji nije bio prijavljen Evropskoj komisiji.

(3) U obavještenju iz st. 1 i 2 ovog člana navode se svi raspoloživi podaci, a naročito podaci potrebni za identifikaciju proizvoda, porijeklo i lanac isporuke proizvoda, utvrđeni rizik, prirodu i trajanje preduzete prinudne mjere, kao i dobrovoljne mjere koje su preduzeli proizvođač, odnosno distributer.

Način rada sistema brze razmjene informacija

Član 17

Način rada sistema i organ nadležan za objedinjavanje i razmjenu informacija iz čl. 15 i 16 ovog zakona utvrđuju se propisom Vlade.

V. NADZOR

Nadležnosti organa tržišnog nadzora i carinskog organa

Član 18

(1) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ nadzora na tržištu u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

(2) Nadzor nad proizvodima iz uvoza u postupku stavljanja u slobodan promet vrši carinski organ u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 19

(1) Novčanom kaznom od 5.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) stavi, odnosno isporuči na tržište proizvod koji nije bezbjedan (član 6);

2) ne pruži potrošačima i drugim krajnjim korisnicima potrebne informacije i upozorenja neophodna za procjenu rizika (član 10 stav 1);

3) ne preduzme mjere koje će mu omogućiti da blagovremeno izvrši analizu i procjenu rizika koje bi ti proizvodi mogli predstavljati (član 10 stav 2 tačka 1);

4) ne preduzme mjere koje će mu omogućiti da upozori potrošače i druge krajnje korisnike o procijenjenim i utvrđenim rizicima (član 10 stav 2 tačka 2);

5) ne preduzme mjere koje će mu omogućiti da povuče ili opozove proizvod radi izbjegavanja procijenjenih, odnosno utvrđenih rizika (član 10 stav 2 tačka 3);

6) bez odlaganja i u pisanoj formi ne obavijesti nadležni organ tržišnog nadzora da proizvod koji je isporučio na tržište predstavlja ozbiljan rizik (član 12 stav 1 tačka 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 300 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 5.000 eura do 12.000 eura.

Član 20

(1) Novčanom kaznom od 2.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne prosljedi informacije o rizicima učesnicima u lancu isporuke, potrošačima i drugim krajnjim korisnicima, kao i organu nadzora na tržištu (član 11 stav 3 tačka 1);

2) ne čuva i na zahtjev državnih organa, odnosno korisnika u lancu isporuke ne dostavi dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje porijekla proizvoda i identiteta proizvođača (član 11stav 3 tačka 2);

3) ne sarađuje sa organom nadzora na tržištu u sprovođenju mjera u cilju sprječavanja rizika (član 11 stav 3 tačka 3);

4) bez odlaganja i u pisanoj formi ne obavijesti nadležni organ tržišnog nadzora da je proizvod koji je isporučio na tržište opasan (član 12 stav 1 tačka 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 1.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 2.000 eura do 6.000 eura.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje propisa

Član 21

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primjena

Član 22

Odredba člana 16 ovog zakona primjenjivaće se od dana uključivanja Crne Gore u sistem RAPEDŽ.

Značenje termina od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji

Član 23

Proizvođačem sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, u smislu ovog zakona, od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, smatraće se proizvođač sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Evropskoj uniji.

Prestanak važenja zakona

Član 24

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda ('Službeni list CG', broj 48/08) i član 52 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ('Službeni list CG', broj 40/11).

Stupanje na snagu

Član 25

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u 'Službenom listu Crne Gore.'

Broj 01-1/14-3/4

EPA 473 XXV

Podgorica, 16. oktobar 2014. godine

Skupština Crne Gore 25. saziva

Predsjednik, Ranko Krivokapić, s.r.